

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Інституціональне забезпечення державно-приватного партнерства (ДПП) – сукупність законодавчих, структурних і функціональних інститутів, які задіяні у реалізації ДПП і визначають правові норми, організаційні, економічні та соціальні умови для здійснення державно-приватного партнерства. Інституціональний аспект ДПП охоплює сукупність інститутів, що забезпечують ефективну взаємодію держави і суб'єктів підприємницької діяльності, рівень їх розвитку, інституціональні відносини між ними та інституціональне середовище їх функціонування. Ключовими елементами, що формують інституціональне середовище партнерської взаємодії держави та приватного сектору, є суб'єкти інституціонального забезпечення, законодавча та нормативно-правова база, а також інституціональна інфраструктура у сфері державно-приватного партнерства.

Інституціональні умови та інструментарій державно-приватного партнерства в Україні в даний час знаходяться у стадії становлення. Низький рівень розвитку ДПП з позицій інституціональної теорії пояснюється недосконалістю інституціонального середовища. На практиці це проявляється у суперечливості законодавчої бази і нормативно підзаконних актів, нескоординованої роботи різних гілок влади та відсутності єдиної державної стратегії розвитку державно-приватного партнерства в Україні.

Нормативно-правові засади регулювання партнерської взаємодії держави та приватного сектору знаходяться лише на етапі формування. На сьогоднішній день в Україні тільки закладається фундамент законодавчої бази ДПП, що підтверджується прийнятими нормативно-правовими актами. Деякі правові норми, що стосуються окремих форм ДПП, вже є в українському законодавстві, зокрема в Господарському кодексі України [1], Законі України "Про концесії" (від 16 липня 1999 р. №997-XIV) [2] та ін. На думку Г. Л. Знаменського, принципова основа для самого широкого партнерства, в тому числі державно-приватного, в Україні вже була створена набагато раніше у Господарському кодексі [3, с. 7].

За наявності розгалуженої системи законодавства про різні форми взаємодії держави та приватного сектору (концесії, спільної діяльності) був розроблений і прийнятий рамковий Закон України "Про державно-приватне партнерство" (№ 2404-VI 1 липня 2010 року) [4], спрямований на узагальнення і систематизацію ДПП. Цей закон визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі. Крім Закону України "Про державно-приватне партнерство" законодавчим підґрунтям у сфері ДПП є підзаконні акти, які регламентують методичні і організаційно-управлінські аспекти ДПП. Однак законодавча база співробітництва між державою та бізнесом не стала каталізатором розвитку державно-приватного партнерства в Україні не тільки в силу своєї незавершеності, але й недосконалості.

Інституціональна структура ДПП в Україні значною мірою децентралізована, проекти ДПП можуть бути затверджені як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні, а також органами місцевого самоврядування. Недієва міжвідомча координація дій органів державної влади щодо підготовки і реалізації проектів ДПП. Відсутня система управління реалізацією механізму партнерської взаємодії держави та приватного сектору з чітким розподілом повноважень між органами державної влади у рамках підготовки і реалізації проектів ДПП та координацією їх діяльності.

Для ефективного функціонування державно-приватного партнерства необхідна насамперед розробка стратегії розвитку партнерської взаємодії держави та приватного сектору на національному рівні. Для розвитку інституціонального середовища у сфері державно-приватного партнерства доцільно затвердити "дорожню карту" (план заходів) щодо реалізації стратегії розвитку ДПП. Це потребує визначення державою цілей розвитку

ДПП, пріоритетів, напрямів, масштабів діяльності та джерел фінансування реалізації стратегії. Обов'язковим елементом реалізації стратегії є встановлення вимог до учасників та розподіл обов'язків і повноважень між ними. У зв'язку з відсутністю єдиного підходу до формування механізму реалізації партнерської взаємодії держави та приватного сектору необхідно побудувати інституціональну систему її забезпечення, враховуючи існуючу систему цінностей у суспільстві та економічні передумови.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Закон України "Про концесії" № 997-XIV від 16 липня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997-14>.
3. Знаменський Г. Державно-приватне партнерство: український варіант / Г. Знаменський // Юридичний вісник України. – 2009. - № 39 (26 вересня – 2 жовтня). – С. 7.
4. Закон України "Про державно-приватне партнерство" № 2404-VI від 1.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.

Володимир ПОСТНІКОВ

Тернопільський національний економічний університет

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ

В основу удосконалення економічного механізму регулювання оплати праці та доходів населення має бути покладений перехід від визначення ціни праці як вартості засобів для особистого споживання працівника до визначення реальної ціни робочої сили як вартості засобів, необхідних для повноцінного розширеного відтворення людини, яка працює і членів її сім'ї. В умовах, коли чинна тарифна система оплати праці втрачає своє значення, система соціального партнерства тільки формується, а механізм узгодження попиту і пропозиції на ринку праці практично відсутній, держава повинна забезпечити реформування політики оплати праці і доходів населення.

Реформа заробітної плати має носити комплексний характер і переслідувати таку мету – підвищення платоспроможного попиту на внутрішньому ринку і зростання інвестиційної активності; реструктуризацію валового внутрішнього продукту в частині підвищення питомої ваги заробітної плати; встановлення раціональних співвідношень між заробітною платою, підприємницьким прибутком і прибутком від власності; забезпечення раціонального співвідношення в оплаті праці працівників бюджетної та небюджетної сфер. Зусилля слід спрямувати на відновлення заробітної плати як реальної, ефективної категорії ринкової економіки, забезпечення її основних функцій – відтворення, стимулу, регулятора.

Для реалізації окреслених цілей необхідно заохочувати бізнес до підвищення оплати праці на підприємствах та створення нових високооплачуваних робочих місць. Поряд із цим особливої актуальності набуває перехід від фіксації мінімальної заробітної плати до впровадження соціального стандарту розширеного відтворення працівника, що виступає гарантією високого рівня якості життя, який держава зобов'язується забезпечувати. При переході на соціальні стандарти суспільство отримує чіткий план розвитку людського капіталу країни. У приватному секторі відповідальність за виконання соціального стандарту має лежати на бізнесі, в державному – на державі.

Зазначений соціальний стандарт повинен базуватися на новій методологічній основі: враховувати необхідність утримання непрацездатних членів сім'ї (у міжнародній практиці застосовується коефіцієнт збільшення 1,15-1,30); включати до «споживчого кошика» для визначення вартісної величини прожиткового мінімуму витрати на сплату прибуткового податку з доходу, купівлі або оренди житла, платні послуги охорони здоров'я, освіти,